Trong nh ng nŁm tr l i ŏây, ngày hè là cẵ h i ŏ các b c cha m ŏ u tƷ cho con ŏi h c thêm ki n th c l n k nŁng s ng. Li u r ng nh ng khóa h c c p t c này có th giúp tr t tin, trƷ ng thành hẵn nhƷ k v ng c a ph huynh?

Đ gi i đáp v n đ này, phóng viên Báo *Th gi i & Vi t Nam* đã trao đ i v i Ti n sĩ Nguy n Ng c Minh, Gi ng viên Đ i h c S ph m Hà N i, Ch nhi m CLB "Sách i m ra"...

Ti n sĩ Nguy n Ng c Minh. (nh: NVCC)

Không ít ý ki n cho r ng tr i nghi m sáng t o t c là ŏƷa h c sinh ra ngoài ph m vi trƷ ng h c nhƷ du l ch, tham quan và có nhi u khóa h c k nŁng hẵn. Quan ŏi m cá nhân c a Ti n st v v n ŏ này?

Ho t đ ng tr i nghi m sáng t o là ho t đ ng giáo d c đ c t ch c theo cách t o đi u ki n cho ng i h c tham gia tr c ti p vào các ho t đ ng xã h i. T đó, giúp ng i h c tr thành ch th tích c c, sáng t o c a ho t đ ng h c t p đó.

Nh v y, tr i nghi m sáng t o không có nghĩa là ph i đi ra ngoài mà gia đình, nhà tr ng là m t môi tr ng lý t ng cho ho t đ ng tr i nghi m sáng t o. B i gia đình hay nhà tr ng cũng là m t c ng đ ng xã h i thu nh . Đó là n i có th n y sinh vô vàn các m i quan h , các tình hu ng giao ti p, các v n đ phát sinh đ các em có c h i đ c tr i nghi m và rèn luy n k

năng gi i quy t v n đ . Ng c l i, có nh ng ho t đ ng dã ngo i không h đánh th c đ c năng l c sáng t o c a ng i h c vì đ c t ch c m t cách đ n đi u, c ng nh c, áp đ t, khuôn m u.

 n c ngoài, th ng các l p h c ngày hè đ c m ra ch y u đ h tr nh ng em đ c bi t khó khăn v trí tu hay nh ng em b b nh mà không theo h c đ y đ trong năm. Vì v y, các l p h c th ng thành các nhóm, các l p nh , phù h p v i nhu c u chuyên bi t c a t ng em, t ng nhóm. Cũng có nh ng tr i hè cho tr ch m phát tri n đ c t ch c đ giúp các em có thêm hi u bi t, tăng kh năng h i nh p.

V y cha m nên can thi p ở n ởâu, kho ng v a ở trong s phát tri n t nhiên c a con?

Th c ra, nh ng năm g n đây nhi u ng i c c đoan hóa vai trò c a k năng s ng, thành ra nhi u khi nó tr thành m t cái m t. Đành r ng k năng s ng là r t quan tr ng, song không nh t thi t ph i tham gia vào các khóa h c k năng s ng m i có k năng s ng.

K năng s ng đ c hình thành ch y u thông qua ho t đ ng s ng hàng ngày. N u hi u bi t m t cách sâu s c v nó, k năng s ng hoàn toàn có th có đ c thông qua rèn luy n b ng các môn h c trong nhà tr ng. Ví d , t môn khoa h c, trên c s s hi u bi t v c th , giáo viên có th d y các con cách gi gìn v sinh, chăm sóc s c kh e, ngăn ng a b nh t t. Trên c s hi u bi t v th gi i đ ng th c v t, có th d y các con các k năng an toàn khi đi trong r ng, xu ng bi n, lên núi, nh n bi t ph ng h ng khi đi l c…

B ng môn Ng văn, chúng ta có th d y các con k năng giao ti p, kh năng nh n bi t c m xúc c a b n thân và ng i khác đ có ng x hài hòa… K năng s ng cũng có th đ c hình thành trong nhà, b ng cách con làm vi c nhà, con bi t chào h i l phép khi có khách đ n ch i, bi t xin phép m khi ra kh i nhà, bi t chăm sóc và quan tâm đ n nh ng ng i trong gia đình.

Không nên tách r i k năng và ki n th c. N u không có ki n th c, không đ hi u bi t v th gi i xung quanh, con s không có k năng s ng. N u không có ki n th c v phong t c t p quán c a dân t c mình và dân t c khác, con s không có k năng giao ti p phù h p. N u không hi u v c ch v n hành c a đi n, con không có k năng an toàn khi ti p xúc v i đi n. N u không hi u cách ho t đ ng c a dòng n c ng c bi n, con s không bi t cách v t qua nguy hi m n u ch ng may g p ph i dòng n c ng c...

Vì th, theo tôi, đ ng c c đoan hóa k năng s ng đ n m c ph nh n t m quan tr ng c a ki n th c. S hi u bi t, dù th nào cũng th c s r t quan tr ng. Trong quá trình s ng c a con ng i, ki n th c và k năng luôn phát tri n song song, b tr l n nhau.

Dù con ch3a ngh hè nh3ng không ít b c ph huynh ởã nh m các khóa h c k nŁng s ng cho con v i hy v ng s giúp con t tin hẫn, tr3 ng thành hẫn. Ti n st nght sao v th c tr ng này?

Đ ng nhiên là các khóa h c k năng s ng s đem l i cho con nh ng tr i nghi m phong phú, thú v ngoài gia đình, tr ng h c. Nh ng tôi cho r ng, đ t tin và tr ng thành, không ph i ch tham gia vài khóa h c k năng s ng là đ. Th i gian m t, hai tháng hè cũng không th làm thay đ i hoàn toàn m t con ng i. Tr ng thành là m t quá trình tích lũy âm th m, t ng ngày m t, th m chí di n ra r t lâu dài, c ch c năm.

Mùa hè là c h i đ tr đ c vui ch i, chan hòa v i thiên nhiên. (nh: Ng c Minh)

T tin cũng b t ngu n t nh ng c m giác bên trong: năng l c đ có th hoàn thành m t công vi c nào đó, c m giác hài lòng v b n thân, c m giác c i m v i ng i khác. N u m t đ a tr luôn c m th y mình không đ năng l c đ th c hi n m t vi c gì đó, r t khó có đ c s t tin t bên trong. Vì th, đ a tr y r t d quay tr l i v i c m giác thi u t tin n u không có m t s thúc đ y, đ ng viên liên t c t môi tr ng bên ngoài.

Vi c h c b t c cái gì, cũng nh vi c hình thành nên b t c thói quen, k năng gì đ u là m t quá trình r t lâu dài, ch u s tác đ ng c a r t nhi u các y u t trong môi tr ng xung quanh.

Nh ng ph huynh không có đ đi u ki n đ cho con h c các khóa h c k năng s ng, vì th cũng không có gì ph i áy náy hay quá lo l ng. S t tin và k năng s ng có th đ t đ c qua chính nh ng ho t đ ng hàng ngày, trong gia đình. Tr có th làm vi c nhà, cách l p k ho ch h c t p, cách ng x v i b m, b n bè, hàng xóm, h hàng, đ c bi t là qua ho t đ ng vui ch i lành m nh.

Ti n st có l i khuyên gì dành cho các b c ph huynh?

Đ giúp con có ni m tin vào b n thân mình, cha m có th dành th i gian cho con, h ng d n con thông qua các ho t đ ng hàng ngày đó. Cha m có th làm m u cho con qua cách ng x c a chính mình. Th c t, ph huynh hoàn toàn có th giúp con tr thành nh ng đ a tr t tin, bi t giao ti p và ng x, bi t làm ch cu c s ng c a mình. Tr con h c ch y u qua vô th c, qua b t ch c. Vì th, chính gia đình là tr ng h c k năng s ng t t nh t và chính b m m i là nh ng h ng d n viên t t nh t cho con mình.

Tuy nhiên, tr c khi đăng kí cho con em theo h c khóa h c nào, các b c ph huynh cũng nên cân nh c k nh ng u đi m, nh c đi m c a vi c h c hè. Bên c nh đó, thay vì "đua con", chúng ta nên cân nh c nhu c u c a mình, nhu c u c a con, ai là ng i d y khóa h c y tr c khi đăng kí.

C m ẫn Ti n st!

Th c sĩ Lê Th Lan Anh (Vi n tr ng Vi n Phát tri n Giáo d c và Trí tu Vi t - IEDV):

Áp l c ởi m s ởang ởánh c p tu i thẫ c a con tr

[redacted]